

PAŽYMA
DĖL ROKIŠKIO JUOZO TŪBELIO GIMNAZIJOS
PROFESINĖS ORGANIZACIJOS SKUNDO
PRIEŠ ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖ

2009-09-03 Nr. 4D-2009/4-323
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo Rokiškio Juozo Tūbelio gimnazijos profesinės organizacijos (toliau – pareiškėja) pirmininkės T. G. (toliau – pareiškėjos atstovė) skundą dėl Rokiškio mieste vykdomos mokyklų tinklo pertvarkos.

2. Skunde nurodomos šios aplinkybės:

- 1) pareiškėja nepitaria mokyklų tinklo pertvarkos planui;
- 2) Rokiškio mieste yra trys vidurinių išsilavinimą teikiančios mokyklos: Juozo Tumo-Vaižganto vidurinė mokykla, Juozo Tūbelio gimnazija ir „Romuvos“ gimnazija;
- 3) vykdant mokyklų tinklo optimizavimą iš pradžių buvo numatyta abiejų gimnazijų pagrindu sukurti vieną gimnaziją, tačiau pagal 2009 m. parengtą mokyklų tinklo pertvarkos plano projektą, planuojama gimnaziją kurti „kartu su Juozo Tumo-Vaižganto vidurine mokykla“, nors ši mokykla gimnazijos statuso net nesiekė;
- 4) Juozo Tūbelio gimnaziją planuojama reorganizuoti į aštuonmetę mokyklą;
- 5) miesto mikrorajone neliks nė vienos vidurinių išsilavinimą teikiančios mokyklos;
- 6) neaišku, kokiais kriterijais vadovaujantis kuriama naujoji gimnazija.

Pareiškėjos atstovė Seimo kontrolieriui taip pat pateikė Rokiškio Juozo Tūbelio gimnazijos pasiūlymus, kaip turėtų būti vykdoma mokyklų tinklo pertvarka (atkreiptinas dėmesys, kad rašte nėra jokios žymos, jog jis buvo užregistruotas Rokiškio rajono savivaldybėje). Gimnazija siūlo steigti gimnaziją mikrorajone ir pagrindinę (dešimtmetę) mokyklą.

3. Rokiškio Juozo Tūbelio gimnazijos profesinės organizacija prašo sustabdyti parengto mokyklų tinklo pertvarkos plano projekto vykdymą. Pareiškėja taip pat prašo pateikti šias išvadas:

- 1) ar mokyklų tinklo pertvarka nepažeidžia atskirų mokymo įstaigų, bendruomenės interesų;
- 2) ar mokyklų reorganizavimas užtikrina visų miesto mokyklų mokytojų vienodas teises ir galimybes dirbti pagal savo specialybę ir kvalifikaciją;
- 3) ar esamas mokyklų tinklo pertvarkos planas, pagal kurį neliks vidurinių išsilavinimą teikiančios mokyklos miesto mikrorajone, gali būti vykdomas.

II. TYRIMAS

4. Rokiškio rajono savivaldybės taryba 2008-04-25 sprendimu Nr. TS-4.75 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų tinklo pertvarkos iki 2012 metų bendrojo plano patikslinimo“ nusprendė trijų šiuo metu vidurinio ugdymo programą vykdančių Rokiškio miesto mokyklų pagrindu steigti Rokiškio gimnaziją, vykdančią pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį ir akredituotą vidurinio ugdymo programą.

Rokiškio rajono savivaldybės meras 2009-04-22 raštu Nr. GD-5.15-501 informavo Seimo kontrolierių, kad „prasidėjus 2008–2009 mokslo metams Rokiškio miesto mokyklų vadovai įrodė, kad minėtas sprendimas sunkiai įgyvendinamas ir buvo nutarta ieškoti variantų“.

5. Rokiškio rajono savivaldybės taryba 2009-03-27 sprendimu Nr. TS-4.69 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. balandžio 25 d. sprendimo Nr. TS-4.75 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų tinklo pertvarkos iki 2012 metų bendrojo plano patikslinimo“ dalinio pakeitimo“ patvirtino tokį Rokiškio miesto mokyklų pertvarkos planą:

2009 metai:

- „Romuvos“ gimnazijos pastate nekomplektuojamos 1 ir 5 klasės; visi šių klasių mokiniai mokomi J. Tūbelio gimnazijos pastate;
- J. Tūbelio gimnazijoje nekomplektuojamos 1 gimnazijos klasės.

2010 metai:

- „Romuvos“ gimnazijoje nekomplektuojamos 1–2 ir 5–6 klasės;
- J. Tūbelio gimnazijoje nekomplektuojamos 1–2 gimnazijos klasės;

2011 metai:

- „Romuvos“ gimnazijoje nekomplektuojamos 1–3 ir 5–7 klasės;
- J. Tūbelio gimnazijoje nekomplektuojamos 1–3 gimnazijos klasės;
- Senamiesčio pradinė mokykla reorganizuojama į pagrindinę, jai priskiriamos 5–8 klasės J. Tumo-Vaižganto vidurinės mokyklos pastate;
- J. Tumo-Vaižganto vidurinei mokyklai lieka 9–12 klasės.

2012 metai:

- J. Tūbelio gimnazijos pastate lieka 1–8 klasės;
- J. Tūbelio gimnazija ir Rokiškio pradinė mokykla reorganizuojamos į vieną įstaigą – J. Tūbelio pagrindinę mokyklą;
- „Romuvos“ gimnazijoje lieka 1–4 gimnazijos klasės;
- „Romuvos“ gimnazija ir J. Tumo-Vaižganto vidurinė mokykla reorganizuojamos į vieną įstaigą – Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnaziją; gimnazijos klasės išdėstomos per du pastatus: dabartinėje „Romuvos“ gimnazijoje ir dabartinėje J. Tumo-Vaižganto vidurinėje mokykloje.

6. Rokiškio rajono savivaldybės meras 2009-04-22 raštu Nr. GD-5.15-501 informavo Seimo kontrolierių, kad mokyklų tinklo pertvarka Rokiškio mieste vykdoma dėl to, jog rajono centre turi būti tik viena gimnazija, vykdanči pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį ir vidurinio ugdymo programą. Pertvarka būtina ir dėl mažėjančio mokinių skaičiaus bei dėl būtinybės pasinaudoti parama mokyklų pastatų renovacijai (nepertvarkytos struktūros mokyklos negali teikti paraiškų dėl paramos).

7. Dėl visuomenės informavimo Rokiškio rajono savivaldybės meras nurodė, kad pirmiausiai alternatyvus 2008 metais patvirtintam mokyklų tinklo pertvarkos planui projektas buvo apsvarstytas Rokiškio miesto mokyklų direktorių, kurie projektui vienbalsiai pritarė. Mokyklų vadovai buvo įpareigoti plano projektą aptarti mokyklų tarybose.

2009-02-24 Rokiškio rajono laikraštyje „Gimtasis Rokiškis“ buvo paskelbta detali informacija apie pertvarkos projektą.

2009 metų vasario–kovo mėnesiai vyko savivaldybės atstovų susitikimai su mokyklų bendruomenėmis. Kitą nuomonę išsakę asmenys (tarp jų ir pareiškėjos atstovė) buvo pakviesti į posėdžius mokyklose pasisakyti.

2009-03-10 projektas dar kartą buvo pristatomas savivaldybėje visiems, kurie dėl tam tikrų priežasčių negalėjo dalyvauti projekto pristatyme mokyklose.

Rokiškio rajono savivaldybės meras nurodė, kad visą projekto sklaidos laikotarpį savivaldybė „buvo atvira diskusijoms ir pasirengusi vykdyti projekto koregavimą“. Šį teiginį patvirtina ir Seimo kontrolieriui pateikti susitikimų su mokyklų bendruomenėmis protokolai, kuriuose atsakingi asmenys siūlė bendruomenėms ne kritikuoti, o pateikti geresnių pasiūlymų už dabartinį siūlomą variantą.

8. Rokiškio rajono savivaldybės meras 2009-04-22 rašte akcentavo, jog savivaldybės ir mokyklų vadovų tikslas yra, kad mokytojams, norintiems dirbti gimnazijose klasėse, būtų sudarytos sąlygos ir kad dėl pertvarkos iš darbo nebūtų atleidžiami žmonės.

Lietuvos švietimo darbuotojų profesinės sąjungos Rokiškio rajono susivienijimo pirmininkas E. G. išsakė nuomonę, jog pagrindinis planuojamos pertvarkos akcentas – J. Tūbelio ir „Romuvos“ gimnazijų mokytojų susitarimas, nes šių gimnazijų mokytojai per visus planavimo metus „nebuvo susėdę prie apskritojo stalo“. E. G. nuomone, jeigu mokytojas po planuojamos pertvarkos turės garantuotą darbo vietą, „90 proc. problemų išspręsta“.

Susirinkimuose su mokyklų bendruomenėmis išsakyta nuomonė, jog mokiniai „nesivelia į ginčus dėl mokyklų pavadinimų, jiems svarbiausia, kad jie būtų saugūs ir patogiai jaustųsi“ (2009-03-12 Švietimo, kultūros ir sporto komiteto posėdžio protokolas Nr. TKŠ-4).

9. Rokiškio rajono savivaldybės meras 2009-04-22 raštu Nr. GD-5.15-501 informavo Seimo kontrolierių, kad Rokiškio Juozo Tūbelio gimnazijos profesinė sąjunga ar jos narys savivaldybei jokio dokumento (siūlymo dėl mokyklų tinklo pertvarkos) nėra pateikęs.

III. TYRIMO IŠVADOS

10. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 745 patvirtintų Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių 9.5 punkte nustatyta, kad gimnazijose gali būti vykdoma akredituota vidurinio ugdymo programa; akredituota vidurinio ugdymo programa ir pagrindinio ugdymo programos antroji dalis; arba akredituota vidurinio ugdymo, pagrindinio ugdymo antrosios dalies ir tarptautinio bakalaureato programos. Tai bendroji taisyklė, nustatanti, kad gimnazija turi būti keturmetė (9–12 klasės). Taisyklių 11.4 punkte nustatyta išimtis: pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programos gimnazijose gali būti vykdomos tais atvejais, kai gyvenamojoje vietoje nėra kitų vidurinio ugdymo programą lietuvių arba tautinės mažumos kalba vykdančių mokyklų. Ši taisyklė iš esmės taikoma nedidelėms gyvenamosioms vietovėms (kaimams, miesteliams), kuriose dviejų mokyklų (aštuonmetė arba dešimtmetė ir gimnazija) egzistavimas neįmanomas (vietovėje apskritai tėra viena mokykla). Taisyklių 32 punkto antrojoje pastraipoje (nuostata galioja nuo 2009-04-24) nustatyta, kad gimnazijos (išskyrus nurodytas taisyklių 11.4 punkte), neatitinkančios taisyklių 9.5 punkto reikalavimų, reorganizuojamos, pertvarkomos arba pertvarkoma jų vidaus struktūra ne vėliau kaip iki 2012 m. rugpjūčio 31 dienos.

11. Nustatyta, kad nagrinėjamu atveju Rokiškio mieste veikia trys pagrindinio ugdymo programą (5–10 klasės) ir vidurinio ugdymo programą (11–12 klasės) vykdančios mokyklos, iš jų – dvi gimnazijos. Iš šios pažymos 10 punkte pateikto teisinio reguliavimo matyti, kad gimnazijose gali būti vykdoma tik pagrindinio ugdymo programos antroji dalis, vidurinio ugdymo programa ir tarptautinio bakalaureato programos, išskyrus tuos atvejus, kai gyvenamojoje vietoje nėra kitų vidurinio ugdymo programą lietuvių arba tautinės mažumos kalba vykdančių mokyklų. Taigi pagal šios pažymos 10 punkte paminėtą Vyriausybės nutarimą mokyklų pertvarka būtina.

Sprendžiant iš Rokiškio rajono savivaldybės mero paaiškinimų ir pateiktų dokumentų, buvo pasirinktas toks pertvarkos variantas, kuris tenkina didžiausią dalį mokyklų bendruomenės atstovų. Pagal patvirtintą pertvarkos variantą netgi sudaroma galimybė mokytis viename iš dviejų gimnazijos pastatų (senamiestyje arba mikrorajone). Pabrėžtina, kad mokyklų tinklo pertvarkos projektas buvo svarstomas mokyklų bendruomenėse, informacija apie projektą buvo skelbiama vietinėje spaudoje.

12. Pabrėžtina, kad 2009-03-27 tarybos sprendimu Nr. TS-4.69 mokyklų tinklo pertvarkos planas jau yra patvirtintas. Neginčijama, kad pagal galiojančius teisės aktus mokyklų tinklo pertvarka Rokiškio mieste buvo būtina. Diskusijos kilo dėl to, kokį pertvarkos variantą pasirinkti. Savivaldybės taryba priėmė su mokyklų bendruomenėmis aptartą ir, jos nuomone, tinkamiausią pertvarkos variantą.

Asmenys, nesutinkantys su patvirtintu pertvarkos planu, turi teisę jį ginčyti teismine tvarka.

13. Suprantama, kad dėl mokyklų tinklo pertvarkos vienos mokyklos „nukenčia“ labiau nei kitos, tačiau akivaizdu, kad pagal teisės aktus mokyklų tinklo pertvarka tam tikrais nustatytais atvejais būtina ir kad ši pertvarka paliečia didelę dalį vietos bendruomenės, todėl visiškai suprantama, jog praktiškai neįmanoma pasirinkti tokio pertvarkos varianto, kuris tenkintų visus asmenis. Šiuo atveju būtinas kompromisas, be to, būtina kuo labiau atsižvelgti į mokinių poreikius.

Pagal patvirtintą pertvarkos projektą Rokiškio mieste veiks viena gimnazija dviejuose pastatuose ir dvi pagrindinės (aštuonmetės) mokyklos. Tai, Seimo kontrolieriaus nuomone, mokiniams sudarys galimybę pasirinkti arčiau namų esančią mokyklą.

14. Atkreiptinas dėmesys, kad, kaip Seimo kontrolierių informavo Rokiškio rajono savivaldybės meras, pareiškėja ar jos atstovai savivaldybei jokių dokumentų (siūlymų), susijusių su mokyklų tinklo pertvarka, nėra pateikę (žr. šios pažymos 9 punktą). Pati pareiškėja Seimo kontrolieriui taip pat nepateikė jokių raštų, įrodančių, kad buvo kreiptasi į Rokiškio rajono savivaldybę. Nustatyta tik tai, kad pareiškėjos atstovė susirinkimuose išsakė tam tikrus žodinius pasiūlymus.

Atsižvelgiant į tai, nėra galimybės įvertinti Rokiškio rajono savivaldybės pareigūnų veiksmų pareiškėjos ar jos atstovų atžvilgiu.

Seimo kontrolierius taip pat atkreipia dėmesį, kad jam pateiktame (tačiau Rokiškio rajono savivaldybėje neregistruotame) rašte, kuriame išdėstyti pasiūlymai dėl mokyklų tinklo pertvarkos, kalbama apie dvi mokyklas: gimnaziją mikrorajone ir pagrindinę (dešimtmetę) mokyklą (žr. šios pažymos 3 punktą). Vertinant šį pateiktą pasiūlymą (nors jis ir neregistruotas), pabrėžtina, jog pagal patvirtintą pertvarkos variantą gimnazija veiks ne tik mikrorajone, bet ir senamiestyje, taip pat bus ne viena, o dvi pagrindinės mokyklos (skirtumas tik tas, kad jos bus aštuonmetės, o ne dešimtmetės). Taigi priimtu savivaldybės tarybos sprendimu šis gimnazijos siūlymas iš esmės yra įgyvendintas.

15. Atsižvelgiant į pareiškėjos veiklos esmę (pareiškėja yra profesinė sąjunga), darytina išvada, jog pareiškėjai vienas iš aktualiausių klausimų yra mokytojų darbo vietų išlaikymas. Rokiškio rajono savivaldybės meras pabrėžė, kad pagal patvirtintą pertvarkos variantą bus stengiamasi išsaugoti visas darbo vietas (žr. šios pažymos 8 punktą). Suprantama, kad dėl pertvarkos gali keistis darbdavys, tačiau mokytojams stengiamasi sudaryti sąlygas dirbti po pertvarkos veikiančiose mokyklose (tai patvirtina ir visų Rokiškio miesto bendrojo lavinimo mokyklų darbdavių 2009-04-16 susitarimas, kuriuo sutarta pirmiausiai stengtis įdarbinti susitarimą pasirašiusių mokyklų mokytojus).

16. Atsižvelgiant į šios pažymos 10–15 punktuose padarytas išvadas, konstatuotina, kad pareiškėjos skundas yra atmestinas kaip nepagrįstas.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

17. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu ir atsižvelgdamas į šios pažymos 16 punktą, Seimo kontrolierius nusprendžia Rokiškio Juozo Tūbelio gimnazijos profesinės organizacijos **skundą atmesti**.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas

Martynas Vasiliauskas, 2665124